

Eleonóra Fabiánová

doc. MUDr. Eleonóra Fabiánová, PhD. (* 29. júl 1953, Dlhé Pole, okres Žilina) je slovenská lekárka a hygienička pôsobiaca v odbore preventívneho pracovného lekárstva a v riadiacich funkciách vo verejnom zdravotníctve.

Profesný životopis

Vzdelávanie a príprava

1968 - základná škola v Novákoch

1971 - gymnázium v Prievidzi

1977 - absolventka všeobecného lekárstva na Lekárskej fakulte hygienickej Univerzity Karlovej v Prahe

1981 - špecializácia I. stupňa v hygiene a epidemiológii na Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave

1985 - nadstavbová špecializácia v hygiene práce a pracovnom lekárstve na Inštitúte pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave

1991 - Eisenhowerove štipendium EEF, USA 1992; Kurz v organizácii zdravotníctva v Japonsku

1998 - vedecko-akademická hodnosť philosophiae doctor (PhD.) na Lekárskej fakulte Komenského univerzity v Bratislave v študijnom odbore hygiena; téma dizertačnej práce Uplatnenie metódy odhadu zdravotného rizika

2005 - udelenie vedecko-pedagogickej hodnosti hosťujúci docent na Fakulte verejného zdravotníctva v Bratislave v študijnom odbore verejné zdravotníctvo

2011 - vedecko-pedagogická hodnosť docent na Fakulte verejného zdravotníctva v Bratislave vo vednom odbore verejné zdravotníctvo; habilitačná práca zameraná na prevenciu nádorových ochorení s dôrazom na rakovinu pľúc.

Zamestnania

1977 - 1979 OÚNZ - OHS Mělník, sekundárny lekár - lekár v teréne

1979 - 1989 KÚNZ Banská Bystrica, lekár v teréne na odbore hygieny práce, fyziológie práce, vedúca oddelenia hygieny práce

1990 KHS Banská Bystrica, vedúca oddelenia hygieny práce; S KNV Banská Bystrica, krajský hygienik

1991 - 1994 Špecializovaný ústav hygieny a epidemiológie Banská Bystrica, riaditeľka

1995 - 2003 Štátny zdravotný ústav Banská Bystrica, riaditeľka; Krajský úrad v Banskej Bystrici, krajská hygienička

2004 - 2009 Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, vedúca služobného úradu, regionálna hygienička

2011 - 2012 Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, vedúca služobného úradu, regionálna hygienička

2009 - 2010, 2012 - doposiaľ - Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, vedúca oddelenia zdravotných rizík chemických a biologických faktorov

a genetickej toxikológie na odbore preventívneho pracovného lekárstva
a toxikológie

Riešenie najvýznamnejších vedecko - výskumných projektov v oblasti verejného zdravotníctva

1992 - 1995 Vedúca projektu **PHARE** podporeného Komisiou Európskych spoločenstiev - EC/91/HEA/18. Projekt bol zameraný na hodnotenie vplyvu znečisteného prostredia na zdravie obyvateľov v oblasti Novák.

1992 - 1994 Koordinátorka štúdie zdravotného stavu a životného prostredia v oblasti Žiar nad Hronom a Ružomberok v porovnaní s Banskou Bystricou. Štúdia sa realizovala v spolupráci so Svetovou zdravotníckou organizáciou, Ministerstvom zdravotníctva Holandska a Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky (SIPEH/NIPEH).

1991 - 2000 Spolupráca s výskumným ústavom EPRI, USA. Riešenie problematiky hodnotenia expozície a biotransformácie arzenu.

1995 - 2000 Vedúca riešiteľka štúdie **CESAR** za Slovensko. Medzinárodná štúdia hodnotenia vplyvu znečisteného ovzdušia na zdravie detí v 6 stredoeurópskych štátoch, podporená grantom Komisie EÚ (CEC contract No 94-0472).

1998 - 2000 CESAR II (IC15-CT98-0320) Epidemiologická štúdia priestorových a časových variácií v znečistení voľného ovzdušia a respiračných chorôb u detí v strednej Európe.

1998 - 2003 Vedúca projektov Zamestnanie, životné prostredie a nádorové ochorenia za SR, spolupráca s IARC/WHO, Lyon (Medzinárodná agentúra pre výskum rakoviny).

1998 - 2002 INCO COPERNICUS - Zamestnanie, životné prostredie a rakovina pľúc v strednej a východnej Európe (kontrakt č. ERBIC15 CT960313). Koordinácia - IARC Lyon.

1999 - 2004 COPERNICUS - Genetika, infekcie a rizikové faktory zo spôsobu života v pozadí nárastu zhubných nádorov v strednej a východnej Európe. Zameranie na nádory v oblasti hlavy a krku (kontrakt EK č. IC 15-CT98-0332). Koordinácia - IARC, Lyon.

2002 - 2004 Výsledky projektu CESAR boli zaradené do multicentrickej štúdie **PATY** (Pollution and the Young), podporenej grantom EÚ v rámci 5. rámcového programu - QLRT 2001-2005.

2002 - 2004 Vedúca riešiteľského tímu za SR v projekte **CRB** (Cancer Risk Biomarkers - Biomarkery rizika rakoviny), podporeného grantom Komisie a EÚ v rámci 5. rámcového programu - Kvalita života a zdrojov pre život, kľúčová oblasť 4 - Prostredie a zdravie a QLK-CT-2002 02831 v nadväznosti na QLK5-CT-2000-00628.

2007 - 2012 Vedúca riešiteľského tímu RÚVZ v Banskej Bystrici a za SR v štúdiu **ESNAP** (Epidemiologická štúdia nádorov pankreasu) - pilotná štúdia podporená grantom IARC, Lyon. Plná štúdia ESNAP podporená grantom Ministerstva zdravotníctva SR v rámci vedeckovýskumných projektov. Riešiteľ aj FNsP JLF Martin, UK Bratislava. Spoluriešitelia: ÚVZ SR, vybrané RÚVZ a FNsP v B. Bystrici, Bratislave, Žiline, Trenčíne, FNsP Milosrdní bratia, NOÚ v Bratislave, Martinské bioptické centrum - vybraní špecialisti a praktickí lekári pre dospelých.

2007 - 2010 Vedúca riešiteľského tímu za RÚVZ v Banskej Bystrici a za SR v štúdiu: Pokračovacia epidemiologická štúdia nádorov pľúc, hornej časti dýchacieho a tráviaceho

systému (**Follow-Up Study**) . Spolupráca s IARC Lyon. Riešitelia: ÚVZ SR, vybrané RÚVZ v SR, FNŠP a NŠP v Banskej Bystrici, Bratislave a Nitre, NCZI - NOR v Bratislave.

Pedagogická činnosť

Externá pedagogická činnosť viac ako 15 rokov najmä na SZU FVZ v Bratislave, na FEE TU Zvolen a na FZSP TU v Trnave.

Výkon čestných a ďalších funkcií

- 1996 - doposiaľ MZ SR Bratislava, ÚVZ SR - hlavný odborník MZ SR a neskôr hlavného hygienika SR pre preventívne pracovné lekárstvo a toxikológiu
- 2000 - 2004 Negociačná skupina pre prístup SR do EÚ - oblasť zdravia pri práci a verejné zdravotníctvo
- 2006- 2009 Členka Vedeckého výboru pre stanovenie limitov expozície pri práci (EÚ) - SCOEL
- 2005-2006 Pracovná skupina národných odborníkov pre expozičné limity NEWG - Komisia EÚ
- 2010 - 2013 Poradný výbor pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci - rozhodnutím Rady Európskej únie 2010/98/EÚ - ako náhradník za zástupcu vlády SR

Členstvo v odborných spoločnostiach a iných organizáciách

- Slovenská lekárska spoločnosť - Spoločnosť pracovného lekárstva
- Spoločnosť hygienikov

Ocenenia

- Pamätná plaketa za rozvoj Banskobystrického kraja
- Pamätná medaila MZ SR a hlavného hygienika SR k 50.výročiu a k 60. výročiu prijatia zákona o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti
- Bronzová medaila SLS za zásluhy o SLS
- Bronzová medaila Prof. MUDr. J. Červenku SEA za rozvoj preventívnej medicíny
- Prémia literárneho fondu za knižnú tvorbu, za učebnicu pre vysoké školy - Buchancová J. a kolektív: Pracovné lekárstvo a toxikológia, Martin, Osveta 2003.

Publikačná činnosť

Autorka a spoluautorka 5 monografií a učebníc. Celkovo publikovala 245 prác, z toho 55 vedeckých prác v zahraničných karentovaných časopisoch. Ohlasy na publikačnú činnosť v 786 citujúcich dokumentoch, z toho 727 v zahraničných a 59 v domácich časopisoch.

Výber z publikačnej činnosti:

Šulcová, M. - Čižnár, I. - **Fabiánová, E.** ... [et al.]: *Verejné zdravotníctvo*. - Bratislava : VEDA, 2012. - 654 s. - ISBN 978-80-224-1283-4.

Fabiánová, E.: *Prevenia expozície karcinogénom pri práci v praxi*. In: *Životné podmienky a zdravie* / Edit. J. Jurkovičová, Z. Štefániková. - Bratislava : Úrad verejného zdravotníctva SR, 2012. - ISBN 978-80-7159-211-2. - S. 399-410.

Adamčáková, Z. - **Fabiánová, E.** - Král, P. - Nedelová, G. - Kačšáková, A. - Grendár, M.: *Epidemiologická štúdia nádorov pankreasu na Slovensku ESNAP - prvé výsledky*. In: *Životné podmienky a zdravie / Edit. J. Jurkovičová, Z. Štefániková.* - Bratislava : Úrad verejného zdravotníctva SR, 2012. - ISBN 978-80-7159-211-2. - S. 81-87.

Fabiánová, E.: *Expozícia chemickým škodlivinám z pohľadu verejného zdravotníctva pri bežných a mimoriadnych udalostiach*. In: Klement, C. ... [et al.]: *Mimoriadne udalosti vo verejnom zdravotníctve*. - Banská Bystrica : PRO, 2011. - ISBN 978-80-89057-29-0. - S. 165-205.

Fabiánová, E. - Janatová, B. - Mikula, J.: *Bezpečnosť práce, ochrana pred požiarimi a ochrana zdravia pri prác : príručka pre malých a stredných podnikateľov a zamestnancov*. - Bratislava : Príroda, 2010. - 132 s. - ISBN 978-80-07-01843-3.

Fabiánová, E.: *Výzvy pre preventívne pracovné lekárstvo a toxikológiu*. In: *Pracovní lékařství*. - ISSN 1212-6721. - Roč. 62, č. 2 (2010), s. 69-73.

Adamčáková, Z. - **Fabiánová, E.** - Kothaj, P. - Hudečková, H. - Flaška, E. - Hudec, P. - Ondrejková, L. - Štefkovičová, M. - Murajda, L.: *Epidemiologická štúdia nádorov pankreasu v SR a možnosti prevencie*. In: *Životné podmienky a zdravie : zborník vedeckých prác*. - Bratislava : Úrad verejného zdravotníctva SR, 2009. - ISBN 978-80-7159-173-3. - S. 72-77.

Bonassi, S. - Norppa, H. - Ceppi, M. - Strömberg, U. - Vermeulen, R. - Znaor, A. - Cebulska-Wasilewska, A. - **Fabiánová, E.** - Fucic, A. - Gundy, S. - Hansteen, I. L. - Knudsen, L. E. - Lazutka, J. - Rossner, P. - Sram, R. J. - Boffetta, P.: *Chromosomal aberration frequency in lymphocytes predicts the risk of cancer : results from a pooled cohort study of 22 358 subjects in 11 countries*. In: *Carcinogenesis*. - ISSN 0143-3334. - Vol. 29, no. 6 (2008), s. 1178-1183.

Hung, R. J. - McKay, J. D. - Gaborieau, V. - Boffetta, P. - Hashibe, M. - Zaridze, D. - Mukeria, A. - Szeszenia-Dabrowska, N. - Lissowska, J. - Rudnai, P. - **Fabiánová, E.** - Bencko, V., - Brennan, P. ... [et al.]: *A susceptibility locus for lung cancer maps to nicotinic acetylcholine receptor subunit genes on 15q25*. In: *Nature*. - ISSN 0028-0836. - Vol. 452, no. 7187 (2008), s. 633-637.

Hodnotenie, riadenie a komunikácia zdravotných rizík. / Aut. K. Koppová, **E. Fabianová, M. Drímal**. - Bratislava : Slovenská zdravotnícka univerzita, 2007. - 150 s. - ISBN 978-80-969611-8-4.

Bardin-Mikolajczak, A. - Lissowska, J. - Zaridze, D. - Szeszenia-Dabrowska, N. - Rudnai **Fabiánová, E.** - Mates, D. - Navratilova, M. - Bencko, V. - Janout, V. - Fevotte, J. - Fletcher, T. - 't Mannetje, A. - Brennan, P. - Boffetta, P.: *Occupation and risk of lung cancer in Central and Eastern Europe : the IARC multi-centre case-control study*. In: *Cancer causes and control*. - ISSN 0957-5243. - Vol. 18, no. 6 (2007), s. 645-654.

Cassidy, A. - 't Mannetje, A. - Tongeren, M. van - Field, J. K. - Zaridze, D. - Szeszenia-Dabrowska, N. - Rudnai, P. - Lissowska, J. - **Fabiánová, E.** - Mates, D. - Bencko, V. - Foretova, L. - Janout, V. - Fevotte, J. - Fletcher, T. - Brennan, P. - Boffetta, P.: *Occupational*

exposure to crystalline silica and risk of lung cancer : a multicenter case-control study in Europe. In: Epidemiology. - ISSN 1044-3983. - Vol. 18, no. 1 (2007), s. 36-43.

Fabiánová, E.: *Preventívne pracovné lekárstvo dnes a zajtra.* In: České pracovní lékařství. - ISSN 1212-6721. - Roč. 7, č. 3 (2006), s. 140-142.

Buchancová, J. ... [et al.] *Pracovné lekárstvo a toxikológia.* / Aut. ... **E. Fabiánová,** ... - Martin : Osveta, 2003. - 1133 s. - ISBN 80-8063-113-1. [55 strán]

Fabiánová, E. - Hettychová, L. - Koppová, K. - Hrubá, F. - Marko, M. - Maroni, M. - Grech, G. - Bencko, V.: *Health risk assessment for inhalation exposure to arsenic.* In: Central European journal of public health. - ISSN 1210-7778. - Vol. 8, no. 1 (2000), s. 28-32.

Fabiánová, E. - Szeszenia-Dabrowska, N. - Kjærheim, K. - Boffetta, P.: *Occupational cancer in Central European countries.* In: Environmental health perspectives. - ISSN 0091-6765. - Vol. 107, suppl. 2 (1999), s. 279-282.

Fabiánová, E. *Preventívne pracovné lekárstvo.* In: Rovný, I. ... [et al.]: Hygiena 3. - Martin: Osveta, 1998. - ISBN 80-88824-42-7. - S. 9-140.

Yager, J. W. - Hicks, J. B. - **Fabiánová, E.:** *Airborne arsenic and urinary excretion of arsenic metabolites during boiler cleaning operations in a Slovak coal-fired power plant.* In: Environmental health perspectives. - ISSN 0091-6765. - Vol. 105, no. 8 (1997), s. 836-842.